

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/191/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6216205217
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6216205217.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: M. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/X, D., zastúpeného Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou, so sídlom Komenského 3, Veľký Krtíš, proti žalovanému Endepro, s.r.o. v likvidácii, so sídlom Mlynské nivy 49, 821 09 Bratislava, IČO: 35 805 731 o určenie spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10Csp/74/2016 - 65 zo dňa 25.11.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10Csp/74/2016 - 65 zo dňa 25.11.2016 **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len súd prvej inštancie) žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.). V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 09.09. 2016 domáhal, aby súd určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovaným žalobcovi úverovou zmluvou č. 612781546 zo dňa 26. 09. 2015 je bezúročný a bez poplatkov a aby určil zmluvu o poskytnutí služby komfort uzavretú medzi žalovaným a žalobcom zo dňa 26. 09. 2015 za neplatnú a zaviazal žalovaného k náhrade trov konania. Svoj návrh (žalobu) odôvodnil tým, že žalobca ako dlžník, a zároveň spotrebiteľ, uzavrel dňa 26. 09. 2015 so žalovaným ako veriteľom a dodávateľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 612781546. Na základe tejto zmluvy žalovaný žalobcovi poskytol bezúčelový hotovostný spotrebiteľský úver vo výške 700,- Eur. V zmluve o úvere uvádza údaje o výške úrokovej sadzby vo výške 23,74%, celkový úrok podľa zmluvy o úvere predstavuje spolu sumu 106,07 Eur a poplatok za garantovanú službu 111,08 Eur. Žalobca sa v zmluve o úvere zaviazal uhradiť žalovanému úver riadne a včas vo forme 60 týždenných splátok vo výške 15,29 Eur, pričom výška poslednej splátky predstavuje 15,04 Eur. Pri podpise úverovej zmluvy žalobca uzavrel so žalovaným aj zmluvu o poskytnutí služby komfort ako nepomenovanú zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka. Závazok žalovaného zo zmluvy spočíva v poskytovaní služby, ktorá predstavuje preberanie finančných prostriedkov na úhradu spotrebiteľského úveru od žalobkyne. Za uvedené sa žalobca v zmluve o zabezpečení splátok úveru zaviazal zaplatiť žalovanému za túto službu odmenu vo výške 394,38 Eur v 60 týždenných splátkach po 6,57 Eur. Poplatok obsiahnutý v zmluve o zabezpečení splátok úveru sa platí za službu, ktorá bezprostredne súvisí s poskytnutým úverom, o čom svedčí aj to, že výška tohto poplatku sa určuje podľa výšky poskytnutého úveru. Žalovaný so žalobcom dohodol poplatok za túto službu zámerne v inej zmluve oddelene od úverovej zmluvy, aby tento poplatok v konečnom dôsledku nebol zahrnutý v ostatnej zmluve o úvere. Žalovaný tak očividne konal v úmysle obchádzať ustanovenia o najvyššej prípustnej odplate za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľskou zmluvou, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom zákonníku a zákone č. 129/2010 Z. z. Preto podľa žalobcu zmluva o úvere obsahuje klamlivé údaje o výške úrokovej sadzby, výške RPMN a o celkovej sume, ktorú sa žalobca zaviazal žalovanému zaplatiť. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie mal preukázané, že žalovaný

uzatvoril dňa 26.09.2015 so žalobcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý bezhotovostný spotrebiteľský úver výške 700,- Eur. Zmluva o úvere obsahuje údaje o výške úrokovej sadzby vo výške 23,74%, celkový úrok podľa zmluvy o úvere predstavuje spolu sumu 106,07 Eur, poplatok za garantovanú službu 111,08 Eur, RPMN vo výške 62,21% a priemerná RPMN je vo výške 33,96%. Žalobca sa v zmluve o úvere zaviazal uhradiť žalovanému úver riadne a včas vo forme 60 týždenných splátok vo výške 13,15 Eur (posledná splátka vo výške 15,04 Eur). Celková čiastka, ktorú sa žalobca zaviazal zaplatiť podľa zmluvy o úvere predstavuje sumu 917,15 Eur. Pri podpise úverovej zmluvy žalobca uzavrel so žalovaným aj zmluvu o poskytnutí služby komfort, na základe ktorej žalovaný poskytoval služby, spočívajúce v preberaní finančných prostriedkov na úhradu spotrebiteľského úveru od žalobcu. Žalobca sa zaviazal zaplatiť žalovanému za túto službu odmenu vo výške 394,38 Eur v 60 týždenných splátkach. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na ust. § 39 Občianskeho zákonníka, ďalej na ust. § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka, ust. § 53 ods. 1, 3, 5 a 6 OZ, ust. § 54 ods. 1 OZ a na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľskom úvere. Zmluvu o úvere posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, kde žalovaný od počiatku vystupoval v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa. Žalobca je v spore slabšou stranou, ktorá vyžaduje zvýšenú, nie však bezhraničnú ochranu. Súd považoval za preukázané, že všetky vpisované údaje sú podmienené výškou úveru a počtom, resp. výškou splátok. Súd považoval za potrebné v konaní preukázať rozpor uzatvorenej úverovej zmluvy s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, dôvody neplatnosti Zmluvy o poskytnutí služby komfort v súlade s tvrdeniami žalobcu a preukázať naliehavý právny záujem zo strany žalobcu, tak ako namietal žalovaný. Pokiaľ ide o preukázanie naliehavého záujmu, súd sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalobcu, že naliehavý právny záujem nie je v spotrebiteľských sporoch potrebné preukazovať, že je daný zo zákona, pričom právny zástupca poukázal na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru súdu takéto vymedzenie jednoznačne nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu, len veľmi všeobecne možno vychádzať z § 3 ods. 3 citovaného zákona. Súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16.03.2016, z ktorého vyplýva, že spor, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok zrejme možno vyriešiť v konaní o návrhu na plnenie. Existenciu, resp. absenciu naliehavého právneho záujmu je potrebné skúmať vždy s ohľadom na výsledok, ktorý sa má navrhovaným rozhodnutím docieľiť. Súd postupoval v intenciách svojho názoru a dospel k záveru, že existencia naliehavého právneho záujmu nie je daná. Podľa názoru súdu stav právnej neistoty zo strany žalobcu neexistuje. Stav právnej neistoty nevyrieši len určovací rozsudok, ten by vyriešila aj žaloba na plnenie, kde by sa súd z úradnej povinnosti musel vysporiadať aj s otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Podľa názoru súdu je predčasné hovoriť o výške skutočného dlhu, pokiaľ žalovaný žalobcovi žiaden nevyčísľil, resp. ten sa nedomáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Súd dospel k názoru, že stav právnej neistoty neexistuje, keďže žalovaný zatiaľ od žalobcu nič nechce, jeho obavy sú tak predčasné. Na záver súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca naliehavý právny záujem nepreukázal. V ďalšej časti odôvodnenia súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca žiadal vyhlásiť za neplatnú zmluvu o poskytnutí služby komfort najmä z dôvodu, že jej uzatvorenie bolo podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Súd zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere a zmluva o poskytnutí služby komfort boli uzatvorené v jeden deň - 26.09.2015. To však podľa názoru súdu nie je dôvodom neplatnosti jednej z nich. Žalobca nepreukázal, že by bol k podpisu nútený, podmienenosť poskytnutia úveru podpisom uvedenej zmluvy. Súd musel zmluvu posúdiť podľa zákonov platných v čase uzatvorenia, preto poukazovanie na súčasnú úpravu je zavádzajúce a zbytočné. Poukázal súčasne na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18 Co/109/2011 pojednávajúci o tom, že poplatky za nezmyselné a nevyužívané služby, zahrnuté do zmluvy sú neprijateľnou podmienkou. Či išlo o službu zbytočnú, súd prvej inštancie neposudzoval, resp. uviedol, že uvedené posudzovať nebude. Opätovne konštatoval, že žalobca nepreukázal, že uzatvorenie takejto zmluvy bolo podmienkou získania úveru od žalovaného. Preto uviedol, že považuje zmluvu o poskytnutí služby komfort zo dňa 26.09.2015 za platnú. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil a poukázal na nesúlad jednotlivých ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere s ustanoveniami § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Uviedol, že žalobca namietal, že v zmluve nie je uvedený druh úveru (§ 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z.). Súd prvej inštancie konštatoval, že účelom zákona mohlo byť označenie úverov, aké sa vyskytujú v praxi. Považoval za preukázané, že v zmluve je uvedené, že ide o spotrebiteľský úver vo forme pôžičky, ide o úver bezúčelový, bezhotovostný. Tak isto sa súd nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného, že úroková sadzba nič nevyplýva o vhodnosti, resp. nevýhodnosti úveru a ako taká by nemala samostatne podliehať súdnemu preskúmaniu. Ak citovaný zákon jednoznačne nariaďuje uviesť hodnotu ročnej úrokovej sadzby, je povinnosťou aby takéto ustanovenie bolo v súlade so zákonom a nepriečilo sa dobrým mravom. Na druhej strane však súd konštatoval, že dohodnutá

úroková sadzba vo výške 23,74% ročne nie je v rozpore s dobrými mravmi. Z prehľadu NBS súd zistil, že priemerná úroková sadzba spotrebiteľských úverov poskytovaných obchodnými bankami za obdobie IX/2015 bola 10,43 %. Súd prvej inštancie vychádzal z prehľadu bánk, pretože práve priemer bánk považuje súd za vhodný na porovnanie. V súlade so súdnou praxou považuje za prijateľnú hranicu 25% ročne. Je si vedomý, že musí zohľadniť zvýšené riziko poskytovateľa úveru pri poskytovaní úverov problémovým klientom nepriechodným u bánk. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 23,74% ročne je nižšia, a preto súd ustanovenie zmluvy o ročnej úrokovej sadzbe nepovažoval za rozporné s dobrými mravmi. V ďalšej časti odôvodnenia sa súd vysporiadal s výškou, počtom a termínom splátok a taktiež námietkou vznesenou žalovaným ohľadom nesprávne uvedenej výšky RPMN (§ 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z.). S poukazom na uvedené konštatoval, že z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu, nepreukázania nesúladu ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.09.2015 s ustanoveniami § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a nepreukázania dôvodov neplatnosti zmluvy o poskytnutí služby komfort zo dňa 26.09.2015, žalobca neunesol dôkazné bremeno a preto súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, pretože žalovaný mal v konaní plný úspech.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) Civilného sporového poriadku. Za najzávažnejšie pochybenie prvostupňového súdu možno podľa názoru žalobcu považovať porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Žalobca namietal, že súd vykonal dôkazy v prospech žalovaného nad rámec ním navrhovaných dôkazných návrhov, konkrétne vykonal dôkaz čítaním rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/251/2015, ktorý nenavrhol vykonať ani jedna zo strán. Súd evidentne vykonal tento dôkaz s cieľom odradiť spotrebiteľov od uplatňovania svojich práv na súde. Ďalej žalobca namietal, že aktuálna procesnoprávna úprava neumožňuje súdu skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu, ak tento záujem vychádza z osobitného právneho predpisu a súd sa dopustil závažného procesného pochybenia, keď aj napriek tejto skutočnosti sa existenciou naliehavého právneho záujmu zaoberal. Je otázne, prečo sa súd zaoberal v tomto konaní aj vecou samou, keď uviedol, že žalobca nemá naliehavý právny záujem. Ak súd mal za to, že na strane žalobcu naliehavý právny záujem nie je daný, mal žalobu zamietnuť od stola a nemal konať v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a nariaďovať vo veci pojednávania. Aktuálna právna úprava určovacích žalôb súdu neumožňuje skúmať naliehavý právny záujem, pokiaľ tento vychádza z osobitného právneho predpisu. Nemožno sa stotožniť s tvrdením súdu, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 je relevantné pre toto konanie, vzhľadom k tomu, že došlo k zmene procesnoprávnej úpravy. Žalovaný tiež namietal, že pochybením súdu došlo k odňatiu možnosti právneho zástupcu žalobcu zúčastniť sa na pojednávaní, čím došlo k zásahu do jeho práva na obhajobu a práva na spravodlivý súdny proces. Pochybením súdneho úradníka došlo k nečakanej zmene termínu pojednávania na Okresnom súde Veľký Krtíš sp. zn. 11Csp/14/2016 a 11Csp/49/2016, ktoré sa podľa oficiálneho rozpisu pojednávania mali začať 25. 11. 2016 o 10.30 hod. a 13.00 hod.. Súdny úradník urobil chybu a strany v týchto pojednávaniach predvolal na 09.00 hod. a 09. 30 hod. a sudca rozhodol, že tieto veci napriek tomu prejedná už o 09.00 hod., čo sa poverený právny zástupca dozvedel len chvíľu pred začatím pojednávania. Vzhľadom k uvedenému nebolo zo strany právneho zástupcu žalovaného reálne možné zúčastniť sa konania v tejto veci. Ďalšou vadou rozsudku prvostupňového súdu je podľa názoru žalobcu nedostatočné odôvodnenie. Súd prvého stupňa sa absolútne nevyssporiadal s ustálenou súdnou praxou všeobecných súdov, na ktorú bolo poukázané jednak v žalobnom návrhu aj v replike žalobcu. Existuje ustálená súdna prax týkajúca sa naliehavého právneho záujmu a tiež ustálená súdna prax týkajúca sa náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., a to rozpisu výšky, počtu a termínov splátok úrokov. Taktiež žalovaný poukázal na tú skutočnosť, že žaloby tohto typu považoval prvostupňový súd aj v tomto prípade doteraz za dôvodné, pričom žalobca poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 10C/619/2015 právoplatné dňa 18. 10. 2016. V uvedenom šlo o totožný prípad a naliehavý právny záujem konajúci súd v tomto konaní vzhliadol v Zákone o ochrane spotrebiteľa. Žalobca poukázal i na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1025/2015 zo dňa 20. 09. 2016, vydaný za účinnosti Civilného sporového poriadku, z ktorého rozsudku jednoznačne vyplýva, že žaloby na určenie neplatnosti sú prípustné a že sa pri nich naliehavý právny záujem neskúma. Ďalej žalobca uviedol, že sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zmluva o poskytnutí služby komfort nie je podmienkou poskytnutia úveru. V Občianskom zákonníku je definovaná vzájomná podmienenosť zmlúv v § 52a ods. 2 OZ. Občiansky zákonník tu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku vzájomnej podmienenosti zmlúv, ktoré boli uzavreté pri tom istom rokovaní, a ktoré nemôžu samostatne existovať, ako je tomu aj v prípade predmetnej zmluvy o poskytnutí služby

komfort. Prvostupňový súd preto nemal právo zaťažiť žalobcu dôkazným bremenom na preukázanie vzájomnej podmienenosti zmluvy o úvere a zmluvy o poskytnutí služby komfort, nakoľko táto vzájomná podmienenosť vyplýva ako právna domnienka priamo zo zákona.

Pokiaľ ide o posudzovanie výšky odplaty v spotrebiteľskej zmluve, postupoval súd prvej inštancie zrejme nesprávne, keď posudzoval výšku odplaty v porovnaní s celým finančným trhom. Opätovne žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 14Co/1025/2015 zo dňa 20. 09. 2016, v ktorom bola predmetom skúmania aj uvedená otázka. Tvrdenie súdu, že nebankové spoločnosti musia znášať vyššie riziko pri poskytovaní úverov, pretože poskytujú úvery klientom, ktorým by banky úvery neposkytli, je nezmyselné, pretože nebankové spoločnosti musia v zmysle platnej legislatívy poskytovať úvery za splnenia rovnakých zákonných podmienok ako banky. Rozdiel medzi bankou a nebankovou spoločnosťou spočíva len v spôsobe založenia, pričom pri poskytovaní finančných služieb, konkrétne úverov, sú povinné nebankové spoločnosti postupovať s rovnakou odbornou starostlivosťou ako banky. Záverom žalobca uviedol, že v predmetnej veci ide o spotrebiteľský spor s ochranou slabšej strany, ktorý v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku vykazuje niektoré odlišnosti od typických sporových konaní. Zákonodarcu dal súdu právomoc v zmysle čl. 6 Civilného sporového poriadku prelomiť zásadu rovnosti účastníkov konania v prospech ochrany spotrebiteľa, aby súd pri svojom rozhodovaní nevychádzal len z formálnej pravdy tvrdenej stranami sporu, ale aby sám iniciatívne (ex offa) vykonal dokazovanie za účelom náležitého zistenia skutočného skutkového stavu veci. Z uvedených dôvodov žalobca považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za výrazne arbitrárne, popierajúce princíp právnej istoty a vecne nesprávne, pretože zo strany súdu prvej inštancie kvôli nevykonaniu navrhnutých dôkazov, a to predovšetkým výsluchu žalobcu, nedošlo k náležitému zisteniu skutkového stavu veci. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. K odvolaniu žalobcu sa podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 09. 02. 2017 vyjadril žalovaný. Uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku správne posúdil a rozhodol v súlade s právnou úpravou a existujúcou súdnou praxou v prospech žalovaného, nakoľko nejde o žiadne odlišné skutkové, či právne okolnosti, ako v iných obdobne právoplatne ukončených veciach žalovaného, pričom žalovaný poukázal na rozsudky Okresného súdu Michalovce, Martin, Žiar nad Hronom, rozsudok Okresného súdu Topoľčany, Okresného súdu Prievidza, Košice 2, a pod.. V súvislosti s námietkou žalobcu, že súd vykonal dôkazy v prospech žalovaného nad rámec ním navrhovaných dôkazných návrhov žalovaný poukázal na ust. § 185 ods. 2 CSP, ktoré ustanovuje, že súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou. Podľa novej právnej úpravy by mal byť akceptovateľný výklad, že súd nevykonáva pozitívne skúmanie naliehavého právneho záujmu ex offa, keďže jeho preukázanie je vecou žalobcu. Súd ale musí mať možnosť negatívneho skúmania ex offa, teda overiť, či právny záujem, ktorý vyplýva z dôkazov navrhnutých žalobcom zodpovedá realite. V danom prípade sa súd prvej inštancie pri skúmaní naliehavého právneho záujmu oprel, okrem iného, aj o rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015, s čím sa žalovaný stotožňuje. Pre úplnosť uviedol, že žalobca nemá a ani nemôže mať na podanej určovacej žalobe naliehavý právny záujem, nakoľko je nesporné, že neexistuje osobitný právny predpis, ktorý by stanovoval pre žalobcu právo podať žalobcom podanú žalobu. Ďalej pokiaľ sa týka v odvolaní uvádzaných nezhôd vo vytýčených termínoch pojednávania a v časoch reálne vykonaného pojednávania, žalobca uvedeným tvrdením zavádza súd, pretože k žiadnemu pochybeniu zo strany súdu nedošlo. Žalobca si zrejme neuvedomil, že uvedené konania sú vedené pred dvoma rozdielnymi sudcami a začínajú v krátkych časových intervaloch za sebou. K náležitostiam zmluvy o úvere, konkrétne k výške, počtu a termínov splátok žalovaný uviedol, že v súvislosti s rozpisom splátok úveru rozhodol okresný súd tiež v súlade s právnou úpravou a s rozhodovacou praxou, ktorá nikdy ani takýto nedostatok adhéznej zmluvy o spotrebiteľskom úvere používanej žalovaným nevytkla. K zmluve o doplnkovej službe komfort žalovaný uviedol, že je to dobrovoľná doplnková služba, ktorú žalovaný ponúka svojim zákazníkom. Je akcesorickej povahy k zmluve o spotrebiteľskom úvere a nie je žiadnou podmienkou získania úveru. Je preto zrejme, že existencia zmluvy o doplnkovej službe je podmienená predchádzajúcim poskytnutím spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Táto podmienenosť však nie je obojstranná, pretože existencia úverového vzťahu nie je podmienená existenciou zmluvy o doplnkovej službe, čo potvrdzuje aj fakt, že niektorí zákazníci žalovaného sa rozhodli pre doplnkovú službu a niektorí nie. Vzhľadom na to, že zmluva o doplnkovej službe nie je podmienkou získania úveru, odmena za túto službu sa ani nezapočítava podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch do RPMN. Žalovaný taktiež poukázal na rozpornosť žalobcovej argumentácie, keď žalobca na jednej strane tvrdí, že zmluva o doplnkovej službe

je neplatná, no súčasne vyčíta žalovanému, že odmenu dojednanú z takejto zmluvy nezahrnul do celkových nákladov, či RPMN zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo sa však vzájomne vylučuje. Ďalej žalovaný uviedol, že výsluch žalobcu (ktorého nevykonanie žalobca v odvolaní namieta) nebol navrhnutý v žalobe, replike a na pojednávanie konané dňa 25. 11. 2016 sa žalobca bez ospravedlnenia nedostavil. V danom prípade sa žalobca rozhodol právo svojej osobnej účasti nevyužiť, k čomu nielen okresný súd, ale ani strany sporu nemali žiadne výhrady, keďže výsluch žalobcu nikto nenavrhol, a preto sa vo veci riadne pojednávalo. Žalobca bol v konaní pred okresným súdom dôkazne pasívny. Svoje tvrdenia na rozdiel od žalovaného nijako nepreukazoval a je preto jeho zodpovednosťou neunesenie dôkazného bremena. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

4. K vyjadreniu žalovaného sa podaním zo dňa 21. 03. 2017 vyjadril žalobca. Opätovne uviedol, že ako spotrebiteľ má právo domáhať sa súdnej ochrany, pričom ho na podanie žaloby aktívne legitimuje § 3 a § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Žalobca preto nezneužíva právo, ale využíva svoje právo na ochranu pred nepriateľnými zmluvnými podmienkami danými zákonom. Pokiaľ žalovaný namieta absenciu naliehavého právneho záujmu, tu je potrebné poukázať na judikát Najvyššieho súdu SR 1MCdo/1/2009, podľa ktorého je súd povinný skúmať naliehavý právny záujem v každom prípade, a to aj keď ho žalobca výslovne v žalobe neuvedie. Ďalej žalobca uviedol, že poukázal na skutočnosť, že podmieňovanie uzavretia zmlúv o úvere je všeobecnou obchodnou praktikou obchodných zástupcov žalovaného, čo vyšlo najavo aj z konania 12C/63/2012 vedenom na Okresnom súde Lučenec, na ktoré žalobca poukázal aj v konaní pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o úvere, napriek tvrdeniam žalovaného má žalobca za objektívne preukázané, že zmluva o úvere neobsahuje platne dojednané náležitosti o úvere vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z.. Žalovaný sa pri týchto náležitostiach opätovne snaží o priamu aplikáciu smernice 2008/48 o spotrebiteľských úveroch, ktorá však nie je prípustná ani podľa európskej právnej úpravy a ani podľa vnútroštátnej právnej úpravy. Žalobca je toho názoru, že obchádzanie ustanovení o najvyššej prípustnej odplate prostredníctvom doplnkových zmlúv k úverom zmlúv využívaním legislatívnych medzier, predstavuje podnikanie žalovaného, ktorému nemožno poskytnúť právnu ochranu. Žalovaný takýmto spôsobom podnikal už niekoľko rokov, pričom zákonodarca na túto jeho obchodnú prax reagoval pomerne neskoro, keď novelizáciou zákona č. 129/2010 Z. z. zabránil uzatváraniu zmlúv o doplnkových službách, ktorých poplatky nie sú zahrnuté v RPMN a v údají o celkovej odplate v zmluve o úvere.

5. K vyjadreniu žalobcu sa dňa 21. 04. 2017 vyjadril žalovaný. Uvedené vyjadrenie je obsahovo obdobné ako vyjadrenia podané k odvolaniu žalobcu zo dňa 09. 02. 2017.

6. V dôsledku podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil podľa ust. § 391 ods. 2, 3 CSP na ďalšie konanie.

7. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. V ust. § 389 ods. 1 CSP sú citované vady, pre ktoré je možné, resp. nutné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V zásade ide o vady, ktoré sú porušením základného práva strán sporu na spravodlivý súdny proces, ktoré je zaručené Ústavou SR a ostatnými právnymi normami.

9. Súd prvej inštancie sa pred vecným skúmaním žalobou napadnutej zmluvy správne zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti tejto zmluvy. Až pozitívne zodpovedanie tejto otázky je nevyhnutným predpokladom pre vecné posúdenie navrhovaného určenia neplatnosti zmlúv. Súd prvej inštancie vysvetlil podmienky skúmania existencie naliehavého právneho záujmu a konštatoval, že tento v súdnej veci žalobca nepreukázal, nakoľko uvedenú otázku môže vyriešiť súd ako prejudiciálnu v konaní o plnenie. Odvolací súd uvádza, že žaloba o určenie spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov bola podaná na súde prvej inštancie dňa 09. 09. 2016, t. j. za účinnosti Civilného sporového poriadku. Podľa ust. § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania

vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Ustanovenie § 137 písm. c) CSP umožňuje žalovať o určenie či tu je alebo nie je právo, nie však úspešne sa domáhať určenia právnej skutočnosti akou zmluva o úvere nepochybne je.

10. Odvolací súd zdôrazňuje, že nový procesný predpis striktné rozlišuje medzi určovacou žalobou o určenie právnej skutočnosti, ako to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d) CSP) a žalobou o určenie či tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c) CSP). Z uvedeného je zrejmé, že v konaní začatom za účinnosti CSP, ktorého predmetom je určenie právnej skutočnosti, žalobca nepreukazuje naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c) CSP (tak, ako to vyhodnocoval súd prvej inštancie), ale je nutné postupovať podľa § 137 písm. d) CSP, a to len v tom prípade, ak takého určenie právnej skutočnosti umožňuje osobitný právny predpis (napr. ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Odvolací súd poznamenáva, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu je platné a účinné ustanovenie § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, v ktorom je výslovne upravená možnosť spotrebiteľa pred súdom domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

Predmetné ustanovenie bolo do zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch včlenené novelou zákona č. 279/2017 Z. z. a pokiaľ prechodné ustanovenia k tomuto zákonu výslovne neriešia aplikabilitu tohto zákonného ustanovenia na žaloby spotrebiteľa o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti podané do 01.01.2018 a zároveň v čase rozhodovania odvolacieho súdu je už uvedené zákonné znenie platné a účinné, bol odvolací súd povinný na neho prihliadnuť pri svojej rozhodovacej činnosti. Pokiaľ teda ust. § 137 písm. c) CSP vymieňuje, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, avšak výslovne ustanovuje, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu a taktiež podľa ust. § 137 písm. d) CSP možno podať žalobu o určení právnej skutočnosti, ak vyplýva z osobitného predpisu, potom odvolací súd rozhodujúci podľa právnej úpravy platnej v čase svojho rozhodovania už nemôže prisvedčiť záverom súdu prvej inštancie, ktorý v čase svojho rozhodovania konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu (posudzujúc žalobu podľa ust. § 137 písm. c) CSP). S poukazom na ust. § 137 písm. d) CSP a ustanovenia § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, je takáto žaloba prípustná.

11. Odvolací súd tiež vytyka súdu prvej inštancie zmätočnosť odvolaním napadnutého rozsudku, nakoľko súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku na str. 7 konštatoval, že stav právnej neistoty neexistuje, „keďže žalovaný zatiaľ od žalobcu nič nechce“, jeho obavy sú tak predčasné. Konštatoval, že u žalobcu naliehavý právny záujem nepreukázal. Napriek uvedenému záveru o absencii naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie v nasledujúcom postupe sa vecne zaoberal posúdením platnosti zmluvy o poskytnutí služby komfort, ďalej sa vecne zaoberal a vysporiadaval náležitosťami zmluvy o úvere a tieto posudzoval cez prizmu súladu s ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010, keď posudzoval platnosť uvedenej zmluvy s prihliadnutím na správne uvedenie údajov o RPMN a s prihliadnutím na primeranosť výšky RPMN. Rovnako vecne súd prvej inštancie argumentoval k náležitosti výšky, termínov a počtu splátok obsiahnutých v samotnej zmluve o úvere. Takýto postup súdu prvej inštancie po konštatovaní absencie naliehavého právneho záujmu je nadbytočný a zároveň v dôsledku uvedeného je rozsudok súdu prvej inštancie i zmätočný, nakoľko vecné posúdenie platnosti zmluvy o úvere skúmajúc náležitosti zmluvy o úvere, môže byť vykonané len za predpokladu konštatovaného a preukázaného naliehavého právneho záujmu súdom, ako prvého predpokladu pre vecné posúdenie určovacej žaloby. Súd prvej inštancie postupoval rozporne, keď predovšetkým konštatoval absenciu naliehavého právneho záujmu, ale následne pristúpil k vecnému posúdeniu zmluvy o úvere a vysporiadaval sa s jej jednotlivými náležitosťami. Z uvedeného dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a zároveň zmätočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Na odvoláciu námietku žalobcu o tom, že mu postupom súdu prvej inštancie boli odňaté práva konať pred súdom a to zmenou termínu pojednávania, odvolací súd uvádza, že z predloženého spisu, ani z dôkazov predložených v odvolacom konaní, odvolací súd žiadne pochybenie v procesnom postupe súdu prvej inštancie nezistil. Podľa úpravy zo dňa 07. 11. 2016 na čl. 61 konajúci sudca určil termín pojednávania vo veci (prvého a zároveň jediného) na deň 25. 11. 2016 o 10.00 hod.,

príčom upovedomenie o termíne a čase pojednávania bolo doručované právnym zástupcom žalobcu a žalovaného (doručenky na čl. 61). Zo zápisnice o pojednávanií nachádzajúcej sa na čl. 63 až 64 - p.v. Vyplýva, že pojednávanie v predmetnej veci sa reálne uskutočnilo dňa 25. 11. 2016 o 10. 00, t.j. v riadne určenom termíne a čase, pričom právny zástupca žalobcu sa pojednávania nezúčastnil, svoju neprítomnosť neospravedlnil, pojednávanie nežiadal odročiť. Pojednávanie tak bolo v súlade s procesným právnym predpisom vykonané v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, za prítomnosti právnej zástupkyne žalovaného. Pokiaľ v podanom odvolaní žalobca (jeho právny zástupca) poukazuje na zmenu časov pojednávanií v iných veciach (11CSp/14/2016 a 11CSP/49/2016), ide o kolíziu termínov pojednávanií v rôznych civilných veciach, v ktorých pôsobil právny zástupca žalobcu na základe udeleného plnomocenstva na zastupovanie v konaní, pričom žalobca v odvolacom konaní nepreukázal akúkoľvek zmenu termínu a teda pochybenie konajúceho sudcu v predmetnej veci a zároveň žalobca žiadnym listinným dôkazom nepreukázal ani akékoľvek pochybenie súdu pri prejednaní iných vecí (11CSp/14/2016 a 11CSP/49/2016), ktoré by malo priamy vplyv na dôvod neúčasti právneho zástupcu žalobcu na pojednávanií v súdnej veci. Odvolací súd preto odvolaciu námietku žalobcu vyhodnotil ako neopodstatnenú.

13. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní uviedol: „Za najzávažnejšie pochybenie prvostupňového sú (správne zrejme súdu) možno považovať porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Súd vykonal dôkazy v prospech žalovaného nad rámec ním navrhovaných dôkazných návrhov, konkrétne vykonal dôkaz čítaním rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/251/2015, ktorý nenavrhol vykonať ani jedna zo strán. Súd evidentne vykonal tento dôkaz s cieľom odradiť spotrebiteľov od uplatňovania svojich práv na súde možno zároveň považovať za odňatie spravodlivosti a vážny zásah do ústavného práva žalobcu na spravodlivý súdny proces“, odvolací súd na uvedenú odvolaciu námietku uvádza, že zo zápisnice o pojednávanií, ktorého sa žalobca ani jeho právny zástupca bez ospravedlnenia nezúčastnili, vyplýva, že súd na uvedenom pojednávanií nevykonal dokazovanie čítaním rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/251/2015, uvedený rozsudok súd prvej inštancie v rámci dokazovania ani neoboznámil. Súd prvej inštancie na pojednávanií dňa 25. 11. 2016 oboznámil s podanou žalobou, zmluvou o poskytnutí úveru, Zmluvou o poskytnutí služby Komfort, prehľadom splátok, prehľadom priemernej úrokovej sadzby NBS, vyjadrením žalovaného + CD, vyjadrením žalobcu a vyjadrením žalovaného a keďže neboli prednesené žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a následne vyhlásil rozsudok vo veci samej. Na žalobcom uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/251/2015 súd prvej inštancie nepoukázal ani v písomnom vyhotovení rozsudku v rámci odôvodnenia napr. pre potvrdenie správnosti svojich záverom, preto žalobcom prednesená odvolacia námietka o závažnom porušení zásady rovnosti účastníkov konania je zjavne neopodstatnená a zjavne týkajúca sa inej prejednáwanej veci.

14. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol, ako aj v súvisiacom výroku o trovách prvoinštančného konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil, pretože v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súd prvej inštancie dospel k nesprávnym právnym záverom o neexistencii naliehavého právneho záujmu spotrebiteľa na požadovanom určení v zmysle určovacej žaloby a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 a ods. 3 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).